

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 473
din 13.09.2023

Dosar nr.: 767/2021

Petiția nr.: 7143/23.09.2021

Petentă: [REDACTED]

Reclamat: [REDACTED]

Obiect: afirmații jignitoare pe criteriul de gen, criteriul politic și criteriul aspectului fizic

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele și domiciliul petentei

1. [REDACTED]

Numele, domiciliul reclamatului

2. [REDACTED]

II. Citarea părților

3. Părțile au fost citate în condițiile impuse de pandemia generată de virusul SARS-CoV-2 în sensul în care cu acordul expres al părților procedura se desfășura doar pe baza notelor scrise, cu respectarea principiului contradictorialității. (În lipsa adresei de domiciliu, reclamatul la sediul UAT Rodna).

4. UAT Rodna a arătat că citarea reclamatului trebuia realizată la domiciliul petentului, neexistând legături între UAT și persoana fizică.

5. S-a solicitat petentei comunicarea domiciliului reclamatului.

6. Părțile au fost recitate în condițiile impuse de pandemie.

6. Părțile au fost citate la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD) pentru data de 08.09.2022.

III. Susținerile părților

Susținerile petentei

7. Prin petiția nr. 7143/23.09.2021 petenta arată următoarele aspecte relevante:

- este consilier local;
- este jignită în mod repetat pe Facebook de reclamat ca femeie și ca opozant al primarului;
- consideră discriminatorii următoarele postări ale reclamatului care se referă la ea și o altă consilieră, în general la femei respectiv la PNL:
 - „Nu știu dacă ați putea rezista vreunu la ședință să vă uitați la ele [...] nu pot să rezist, îmi vine să sar peste scaune”;

- „[...] bă gândește-te unu ca mine să fi avut două de-astea în fața mea că eram direct peste catedrală călare peste ele. Pa primărie dar nici nu mai erau ce trebe, gândește-te la unul ca mine [...]”;
- „[...] am fost o singură data la parlament, mânca-i-ar Jilava pe toți, că le-aș pune o bombă, să moară toți useriștii și peneliștii. Pe pesediți i-aș scoate afară, le-ași spune; ieșiți!”;
- „[...] să-l ieie zbenga pe Iohannis și s-o vaccineze pe femeia-sa, să o vâd nu stearpă, ruptă în două și să o aduc io vreo 30 de mahalagii de-ăia și să-i rupă inima în ea, să nu îi mai trebuiască de Iohannis, s-o ieie pe mă-sa pe femeia lui Iohannis și pe Iohannis și pe tăta nația mării lor de peneliști și pe toată mama lor de useriști [...]”;
- „[...] așa ai ajuns consilierul primarului, că ești femeie și trebuie să le faci [...]”;
- „[...] noi suntem pădurea lor, și voi sunteți uscăturile”;
- „[...] ați venit în consiliu să vă comande cine, Adelina și cu aia de la USSR? Bă frate, stați un pic așa fetelor, că noi am venit aici să conducem Rodna nu să va satisfacem pe voi fizic dacă acasă nu vă satisfac bărbații [...]”;
- „Alte dubale care bărbații lor nu le pot horjăni cum trebuie că sunt niște tefeliste stau toată dimineața până seara și postează poduri în lucru, drumuri în lucru, numa de-astea de traseu, fetele care postează trasee. Păi mă dubalelor care aveți 300 kg și sunteți grase de curge slănina pe voi că nu știți ce haine să mai luați pe voi să arătați ca femeile între femei și stați și postați de dimineața până seara că ală nu face aia. Știți voi despre cine vorbesc și la cine mă refer [...]”;
- „[...] mereți în pozmă de dubale hâde și grase, cine v-o adus și cine v-o pus în Rodna [...]”;
- „[...] duceți-vă în supărare în cimitar și îngropați-vă acolo că nu pot lucra oamenii de voi. Oamenii au de lucru dubalelor hâde ce sunteți că de-aia sunteți niște Elefante. Că nu lucrați nimic stați numa cu pcizda în sus toată ziua. Hadeți cu mine că vă dau io de lucru dacă bărbații voștri nu vă fac cum trebuie, mă [...]”;
- „[...] hai încoa să vă pun la șlefuit table, șlefuitoarelor ce sunteți, voi cu bărbații ăia care beu numa și vă spală vasele [...]”;
- „[...] doamnele pcizdii, în supărare să vă ducă, nemernice [...]”;
- „[...] lepre ce sunteți că aveți câte 400kg, toată ziua stați nua pe facebook. Nu vi-l rușine că se uită femeile care lucră vrede și amar și n-au, lederanjați mă când lucră. Voi tot postați și dați mesaje și comentarii pe facedbook, lederanjați și pe femeile că le tot sună telefonul. Că n-aveți mă, tihnă, nu vi-l rușine de feimle care lucră că sunteți niște dubale, mă, sunteți niște grase sleioase [...]”;
- „[...] voi stați pe facebook toată ziua, vă parfumați și miroșiți a grăsime de porc [...]”;
- „[...] Jegurilor mergeți și spânzurați-vă mă că sunteți varză! [...] mă aduse de apă ce sunteți și nimicuri ce sunteți și Elefante subacvatice. Duceți-vă de unde ați venit, nu dați voi reguli și nu faceți voi reguli în Rodna [...]”;
- „Du-te și slăbește 100 de kile că ai 200 kile [...] dacă dai într- groapă la 200 kile tot și se rupe mașina. Du-te slăbește nu mai mânca 7 franzele și 7 coleșe cu brânză, cine îi de vină că ai 100 de kile. Cine e tanc, strică telescoapele [...]”;
- „[...] lasă că vine și vremea ta, stai liniștită fetiță. Și apropo, slăbește te rog că m-am uitat la capul tău, era mai mare decât televizorul. Slăbește te rog că te-ai deformat rău [...]”;
- „[...] ai văzut cum stăteau acolo și cum erau îmbrăcate... dar de unde ați venit

nebunelor? [...] Oare mă invite și pe mine [...] să îmi pună întrebări despre domnișoara și doamna respective să mai spun și eu trecutul lor, cum au ajuns în Rodna, din ce motiv au ajuns în Rodna, ce fac ele în Rodna, ce fac în lipsa soțului în Rodna... De ce nu mă invite pe mine? Eu fac can-can, fac show, frate”;

• „[...] io ți-am mai spus, nebună, când plec eu de aceia vii tu [...]”;

• „[...] știm destul de bine [...] pe sub birourile primarilor de unde navighează unii și alții”.

A depus la dosar înscrisuri.

8. Petenta, prin adresa înregistrată la CNCD cu nr. 8992/26.11.2021 a menținut cele arătate anterior.

9. Petenta a clarificat domiciliul reclamatului prin e-mail.

10. Prin adresa înregistrată la CNCD cu nr. 6155/08.09.2021 petenta a menținut cele arătate anterior.

Susținerile reclamațiilor

11. Reclamatul, prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 1563/02.03.2022** a solicitat citarea fizică.

VI. Motivarea în fapt și drept

Legislație și principii

12. **O.G. nr. 137/2000**, la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

13. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

14. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: „exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”).

15. Prin nediferențiere judecătorii Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: „art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară” (**Marckx împotriva Belgiei**, 13 iunie 1979, §32) sau „analoagă” (**Van der Mussele împotriva Belgiei**, 23 noiembrie 1983, §46) ori „relevant similară” (**Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „analoagă ori relevant similară” (**Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit**, 30 iulie 1998, §75).

16. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

17. Criteriile enumerate de **O.G. nr. 137/2000** sunt doar ilustrative, nu exhaustive, precizând „sau oricare alt criteriu”, însă aceste criterii, conform cazuisticii CEDO, trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane

pot fi deosebite unele de altele (**Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei**, 7 decembrie 1976, §56). „Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele” (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §55), menționând că noțiunea „orice altă situație” trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §56-61), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (**Clift împotriva Regatului Unit**, 13 iulie 2010, §62).

18. Privind restrângerea drepturilor petentului, Colegiul director se raportează la prevederile art. 15 din **O.G. nr. 137/2000**: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intra sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”

19. Art. 2 alin. 5 din **O.G. nr. 137/2000** prevede: „Constituie hărțuire și se sancționează contravențional orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv.”

20. Sunt relevante și prevederile art. 2 alin. 6 din **O.G. nr. 137/2000**: „Orice deosebire, excludere, restricție sau preferință bazată pe două sau mai multe criterii prevăzute la alin. (1) constituie circumstanță agravantă la stabilirea răspunderii contravenționale dacă una sau mai multe dintre componentele acesteia nu intră sub incidența legii penale.”

21. **Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale** (cunoscut în general sub denumirea de **Convenția europeană a drepturilor omului**, în continuare **Convenția**) prevede, la art. 10 alin. 2, limitarea libertății de exprimare: „Exercitarea acestor libertăți, ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau unor sancțiuni prevăzute de lege care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.” Prin urmare, în conformitate cu acest tratat internațional, în Europa libertatea de exprimare nu este un drept absolut. Nu este lipsit de relevanță nici faptul că libertatea de exprimare este singurul drept cu privire la care **Convenția** subliniază: „comportă îndatoriri și responsabilități”. Totodată art. 17 al **Convenției** interzice abuzul de drept: „Nici o dispoziție din prezenta convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup, sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de aceasta convenție.”

22. Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) analizează, în ordine, următoarele aspecte:

- existența unei limitări a libertății de exprimare;
- legalitatea restrângerii libertății de exprimare prin
 - existența unei norme juridice care prevede restrângerea;
 - calitatea normei juridice, și anume
 - accesibilitatea;
 - precizitatea;
 - previzibilitatea normei;
- legitimitatea restrângerii, ceea ce trebuie să fie prevăzută de Convenție (pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești);
- necesitatea restrângerii într-o societate democratică.

23. În mod evident, orice sancționare a limbajului discriminator, chiar și doar printr-un avertisment de natură contravențională, reprezintă o limitare a libertății de exprimare.

24. Privind legalitatea restrângerii, situația din România este cât se poate de clară. **Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale** promovează respectarea dreptului la demnitate; există și o protejare a dreptului la demnitate prin art. 15 al **Ordonanței de guvern nr. 137/2000 privind combaterea tuturor formelor de discriminare**, republicată, accesibilă (prin publicarea în **Monitorul Oficial al României**), cu sancțiuni evidente.

25. Legitimitatea sancționării este dată prin nevoia de a proteja, în principal, reputația și drepturile altora, dar se poate invoca, spre exemplu, și siguranța publică, apărarea ordinii, protecția moralei etc.

26. Necesitatea restrângerii într-o societate democratică este elementul cel mai subiectiv din analiza CEDO. Având în vedere acest fapt, CEDO a elaborat un set de principii aplicabile în domeniu:

- a) libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice, și una dintre condițiile de bază ale progresului societății și ale autorealizării individuale (ex. **HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49);
- b) libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indiferente, ci și cele care offensează, șochează sau incomodează statul sau orice parte a populației; acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și înțelegerii, fără de care nu poate exista o societate democratică; libertatea de exprimare are și excepții, dar care trebuie interpretate în mod strict, iar necesitatea oricărei restrângeri trebuie stabilite în mod convingător (ex. **HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49);
- c) exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități (ex. **HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49); astfel, între altele, în contextul opiniilor religioase și credințelor este legitimat să se includă obligația de a evita pe cât se poate expresii care, în mod gratuit, offensează alții, profanează sau care reprezintă o ingerință în drepturile lor, care astfel nu contribuie la orice formă de dezbatere publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane;

statele au o marjă de apreciere când reglementează libertatea de exprimare în relație cu afirmații care ofensează convingerile personale, în special cele morale sau religioase (ex. **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49);

d) în cazul moralității nu este posibil să se ajungă la un concept uniform european privind semnificația religiei în societate; chiar și în interiorul unui stat pot exista variații ale conceptului; prin urmare nu este posibil să se ajungă la o definiție comprehensivă privind ce reprezintă o limitare permisibilă a libertății de exprimare dacă exprimarea se îndreaptă împotriva sentimentului religios al altora; o marjă de apreciere trebuie lăsat prin urmare autorităților naționale în a stabili necesitatea unei astfel de limitări; această situație însă nu exclude o supervizare din partea CEDO (ex. **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 50);

e) îndatoririle și responsabilitățile legate de exercitarea libertății de exprimare au o semnificație specială în situații de conflict sau de tensiuni, o grijă particulară trebuie manifestată față de vehicularea prin presă a limbajului urii sau a promovării violenței (ex. **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 63);

f) toleranța și respectarea demnității umane constituie fundamentul democrației și societății pluraliste, prin urmare este necesar ca în societățile democratice să se sancționeze sau chiar să se prevină orice formă de expresii care diseminează, incită, promovează sau justifică ura bazată pe intoleranță, cu condiția ca orice formalitate, condiție, restricție sau amendă impusă să fie proporțională cu legitimitatea invocată (ex. **GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 40);

g) art. 17 al Convenției previne ca grupurile totalitare sau persoanele care incită la ură rasială să exploateze în propriul interes principiile enunțate, întrucât scopul acestor grupări este de a distruge drepturile și libertățile; această prevedere se referă și la activitățile politice (ex. **GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI**, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979);

h) abuzul cu libertatea de exprimare nu este compatibil cu democrația și drepturile omului, încalcă drepturile altora (ex. **WITZSCH împotriva GERMANIEI**, nr. 7485/03, 13 decembrie 2005);

i) anumite expresii concrete reprezintă un limbaj al urii, care pot insulta indivizi sau grupuri de persoane, iar aceste expresii nu se bucură de protecția articolului 10 al **Convenției** (ex. **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 35);

j) atacurile vehemente împotriva grupurilor religioase sau etnice sunt incompatibile cu valorile proclamate și garantate de Convenție, și anume toleranța, pacea socială și nediscriminarea (ex. **NORWOOD împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 23131/03, 16 noiembrie 2004);

k) se poate invoca necesitatea restrângerii libertății de exprimare în situația în care există o nevoie publică urgentă; statele au o anumită marjă de apreciere privind existența nevoii, dar această apreciere se completează cu supervizarea europeană atât a legislației cât și a modului de aplicare al legislației de instanțele independente; CEDO este împuternicit să ofere interpretarea în ce măsură restricția sau sancționarea este reconciliabilă cu libertatea de exprimare (ex. **HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49);

l) în exercitarea supervizării, CEDO analizează atât conținutul cât și contextul afirmațiilor în cauză; restrângerea trebuie să fie proporțională cu legitimitatea restrângerii, autoritățile trebuie să justifice relevanța și suficiența lor (ex. **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31; trebuie să existe o proporționalitate între impactul afirmației sancționate și sancțiune (ex. **LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 40); orice formalitate, condiție, restricție sau penalitate impusă considerată a fi necesară într-o societate democratică pentru sancționarea sau chiar prevenirea atacurilor indecente asupra obiectelor venerației religioase trebuie să fie proporțională cu scopul legitim urmărit (ex. **OTTO-PREMIINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49);

m) **Convenția** nu lasă prea mult spațiu restricțiilor în domeniul discursurilor politice sau discursurilor care ating interesul general; permisivitatea privind criticile față de guvern trebuie să fie mai pronunțată decât privind cetățeni privați, chiar și politicieni; într-un sistem democratic acțiunile guvernului trebuie urmărite îndeaproape nu doar de către autoritățile legislative și judiciare, dar și de opinia publică; poziția dominantă ce ocupă guvernul îi recomandă să nu utilizeze sancțiunile penale, întrucât are alte posibilități de a răspunde la atacuri și critici injuste; autorităților competente ale statului rămân suficiente posibilități de a adopta, în calitatea lor de garanți ai ordinii publice, măsuri de sancționare adecvate fără ca acestea să devină excesive; totuși în situația în care afirmațiile incită la violență împotriva unor persoane sau oficiali ori împotriva unui segment al societății, autoritățile statului se bucură de o apreciere mai largă când examinează necesitatea restrângerii libertății de exprimare (ex. **CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42);

n) libertatea de exprimare are o importanță specială pentru politicieni sau persoanele alese ca reprezentanții unui electorat, care trebuie să-și atragă atenția asupra preocupărilor lor; limitarea libertății de exprimare pentru un politician aflat în opoziție sau pentru un parlamentar solicită un examen mai temeinic din partea CEDO (ex. **CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42);

o) fără dubii, libertatea discursului politic nu este absolut prin natura sa, statele pot introduce restricții și sancțiuni, CEDO având rolul final de a analiza compatibilitatea acestor măsuri cu libertatea de exprimare (ex. **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 53);

p) presa joacă un rol esențial într-o societate democratică; deși nu trebuie să treacă de anumite limite, cum ar fi privind securitatea națională, integritatea teritorială, amenințarea cu violență, prevenirea dezordinii și criminalității, respectarea reputației și drepturilor altora, necesitatea de a preveni transmiterea unor informații confidențiale, are sarcina de a oferi — într-o manieră conformă cu obligațiile și responsabilitățile sale — informații și idei de interes public, în particular în chestiuni politice, inclusiv cele care divid societatea dar și cele care prezintă justiția; libertatea presei reprezintă unul din cele mai bune posibilități de a crea o opinie privind ideile și atitudinile liderilor politici; libertatea jurnalistică acoperă posibila recurgere la un grad de exagerare, chiar și provocare (ex. **LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 41-42);

q) presa nu are doar dreptul ci și obligația de a prezenta informații de interes public conform dreptului publicului de a primi aceste informații (ex. **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31).

r) nu se protejează doar informația în sine, dar și forma prin care se aduce la cunoștința opiniei publice (ex. **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31);

s) stabilirea pedepselor este în principiu de competența instanțelor naționale, CEDO consideră totuși că aplicarea pedepsei închisorii pentru o infracțiune în domeniul presei nu este compatibilă cu libertatea de exprimare a jurnaliștilor, decât în circumstanțe excepționale, mai ales atunci când au fost grav afectate alte drepturi fundamentale, ca de exemplu în cazul utilizării limbajului urii sau incitării la violență (ex. **CUMPĂNĂ și MAZĂRE împotriva ROMÂNIEI**, nr. 33348/96, 17 decembrie 2004, § 115);

t) principiile privind libertatea de exprimare vizează și funcționarii publici, deși este legitimat ca statul să impună față de ei obligația discreției, ținând cont de statutul lor special (ex. **AHMED și alții împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 65/1997/849/1056, 2 septembrie 1998, § 56).

27. Art. 30 al Constituției României care asigură libertatea de exprimare, prevede și limitele acestei libertăți:

„(6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

(7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război, de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.”

28. Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale consideră că dreptul la demnitate este una dintre valorile supreme, iar lezarea acestui drept poate fi sancționată chiar și penal: „Obiectul juridic al infracțiunilor de insultă și calomnie, prevăzute de art. 205 și, respectiv, art. 206 din Codul penal, îl constituie demnitatea persoanei, reputația și onoarea acesteia. Subiectul activ al infracțiunilor analizate este necircumstanțiat, iar săvârșirea lor se poate produce direct, prin viu grai, prin texte publicate în presa scrisă sau prin mijloacele de comunicare audiovizuale. Indiferent de modul în care sunt comise și de calitatea persoanelor care le comit — simpli cetățeni, oameni politici, ziariști etc. —, faptele care formează conținutul acestor infracțiuni lezează grav personalitatea umană, demnitatea, onoarea și reputația celor astfel agresați. Dacă asemenea fapte nu ar fi descurajate prin mijloacele dreptului penal, ele ar conduce la reacția de facto a celor ofensați și la conflicte permanente, de natură să facă imposibilă conviețuirea socială, care presupune respect față de fiecare membru al colectivității și prețuirea în justa măsură a reputației fiecăruia. De aceea, valorile menționate, ocrotite de Codul penal, au statut constituțional, demnitatea omului fiind consacrată prin art.1 alin.(3) din Constituția României ca una dintre valorile supreme.”

29. Prin practică, CNCD a arătat în mod repetat că afirmațiile misogine nu sunt protejate de libertatea de exprimare, instanțele menținând aceste hotărâri.

30. Art. 26 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 prevede: „Contravențiile prevăzute la art. 2 alin. (2), (4), (5) și (7), art. 6-9, art. 10, art. 11 alin. (1), (3) și (6), art. 12, 13, 14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate.”

Colegiul director al CNCD reține următoarele:

31. Se constată că reclamatul, pe Facebook, a postat mesaje misogine care fac trimitere inclusiv la necesitatea de a viola femeile („[...] să-l ieie zbenga pe Iohannis și s-o vaccineze pe femeia-sa, să o vâd nu stearpă, ruptă în două și să o aduc io vreo 30 de mahalagii de-ăia și să-i rupă inima în ea, să nu îi mai trebuiască de Iohannis [...]”), mesaje privind aspectul fizic („[...] dubale hâde și grase [...]”, „sunteți grase de curge slănina pe voi”), respectiv îndemnuri de violență fizică împotriva unor persoane din PNL și USR („le-aș pune o bombă, să moară toți useriștii și peneliști”).

32. Din punctul de vedere al dreptului la demnitate persoanele se află în situație similară indiferent de genul, aspectul fizic respectiv orientarea politică.

33. Criteriul de diferențiere este cel al genului, aspectului fizic și orientării politice, textele prezentate făcând referiri clare la acestea.

34. Afirmatiile analizate, reprezentând un comportament manifestat în public, sunt de natură să vizeze atingerea demnității, să creeze o atmosferă de intimidare, ostilă, degradantă, umilitoare, ofensatoare îndreptată împotriva petentei pe criteriul genului, aspectului fizic și orientării politice. Totodată multe postări reprezintă și hărțuire.

35. În consecință faptele reclamatului reprezintă discriminare multiplă și hărțuire, întrucât au creat o deosebire pe criteriul genului, aspectului fizic și orientării politice care a avut ca scop și efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la demnitate.

36. Astfel de afirmații, în conformitate cu cazuistica CEDO, nu sunt protejate de dreptul la liberă exprimare.

37. În mod evident exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități. Obligația de a evita expresii care, în mod gratuit, ofensează alții, care reprezintă o ingerință în drepturile lor, care astfel nu contribuie la orice formă de dezbatere publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane, are semnificație specială în situații de tensiuni. Atacurile la adresa petentei nu pot fi tolerate într-o societate democratică. Reclamatul puteau formula critici la activitatea politică a petentei și fără afirmații cu caracter misogin, fără să utilizeze expresii care au ofensat în mod gratuit.

38. Toleranța și respectarea demnității umane constituind fundamentul democrației și societății pluraliste, este necesar să se sancționeze orice formă de expresii care diseminează, incită, promovează sau justifică ura bazată pe intoleranță. Acest principiu este valabil și pentru oamenii din sfera politică. Poziția vulnerabilă a femeii în societatea din România impune necesitatea de a sancționa afirmațiile misogine.

48. Colegiul director aplică amenda contravențională de 2.000 lei față de [REDACTAT] având în vedere următoarele:

- a) discriminarea a vizat o persoană, dar afectând imaginea în societate a altor persoane;
- b) afirmațiile misogine reprezintă o încălcare gravă a dreptului la demnitate;
- c) reclamatul a utilizat aceste afirmații în mod repetat;
- d) se constată existența discriminării multiple, care atrage o sancțiune mai gravă;
- e) reclamatul nu a mai fost sancționat anterior de CNCD.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată,

COLEGIUL DIRECTOR

HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizate reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 2 alin. 5, art. 2 alin. 6 și art. 15 din **O.G. nr. 137/2000** (cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință);
2. Aplică amenda contravențională de 2.000 lei față de [REDACTED] conform art. 26 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000** (cu 8 voturi pentru, 1 împotrivă);
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Amenda se va achita la Direcția de impozite și taxe din cadrul UAT Rodna Primăria Comunei Rodna cu sediul în Str. Principală Nr. 756, RO-427245 Rodna, Jud. Bistrița-Năsăud, dovada plății se va trimite către CNCD în termen de 15 zile de la rămânerea definitivă a hotărârii. În caz contrar CNCD va lua măsurile legale necesare.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru [REDACTED]

BABUȘ RADU – Membru [REDACTED]

DIACONU ADRIAN – Membru [REDACTED]

GRAMA HORIA - Membru [REDACTED]

JURA CRISTIAN – Membru [REDACTED]

MOȚA MARIA – Membru [REDACTED]

OLTEANU CĂTĂLINA - Membru [REDACTED]

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

SĂVULESCU RADU COSMIN – Membru

Redactată și motivată: A.D., Haller István

Data redactării: 26.09.2023

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

